

# Listy ZŠ Svobodná

listopad, školní rok 2005/2006



Jednou z hlavních listopadových událostí byl příjezd svatého Martina. Martin byl bojovník, legionář, a přesto člověk dobrého srdce. Martinova legie působila v Galii. Jednou, když už začínalo být sychravo, dostali všichni důstojníci a starší vojáci nové oblečení. Také Martin dostal krásný nový plášť. Chladného listopadového večera pak Martin vjžděl do města Amiens. U městské brány si však všiml téměř nahého žebráka, který se schovával před ledovým větrem a cosi šeptal. Martin zastavil koně, mečem rozdělil svůj plášť a polovinu daroval žebrákovi. Pak teprve jel dál.

Toto je jádro martinské legendy. Martinské období tak v sobě nese tuto atmosféru spoluúčasti a dělení se (tedy pokud si to alespoň trochu vnitřně připustíme). Jiným aspektem této doby je zkracování dne, ubývání vnějšího světla. Můžeme se pak snad snažit zažehnout světlo vnitřní. Oba tyto aspekty se snažíme s dětmi prožít během martinské slavnosti. Tento rok jsme ji prožili takto...

...Letošní Martinská slavnost se konala v předvečer svátku svatého Martina - ve čtvrtek 10. listopadu. Slavnost zahájilo ranní setkání v jídelně. Po zapálení svíček podle tříd vystoupili žáci 5. a 7. třídy. Zaznělo nejen sborové „Temno je kolkolem“, ale i další písně. Bylo příjemné poslouchat, jak se postupně přidávají i další hlasy z jiných tříd. Poté pan učitel z 1. třídy převyprávěl legendu o svatém Martinovi.

Odpoledne se pak všichni děleníchtiví mladí i ti starší sešli u naší školy. Již se stmívalo, a tak všichni zažehli své lucerničky, lampiónky i jiná světýlka (vyrobená předtím ve třídách) a netrpělivě očekávali odchod pod Bejčák, kde se nám Martin každoročně zjevuje. Opravdu dlouhatánský průvod, blikající světýlka, tváře plné očekávání věcí příštích, tak jsme došli až na místo. V pravý čas. Velká lucerna i okolní louče již zažehnuté, dětičky ze Sluníčka už natěšené. Školou povinné děti, rodiče a známí se rozestoupili do velkého oblouku, aby všichni dobře viděli a slyšeli. Už přišli i rodiče a děti z Logrů. Zazněly „martinské“ písně a flétničky, aby přivolaly toho, na kterého čekáme, a všichni se už napjatě rozhlíží. Opravdu přijede? Nebo nepřijede?

Martin nás nenechal dlouho čekat. Přijel na krásném koni, vznešeně a důstojně se všem ukázal. Jeho nachově červený plášť volně splýval až na koňský hřbet. Jaký to zázrak, že i letos přivezl koláčky a jiné pečivo a podělil se s námi všemi. Po jeho vzoru i my pak vzájemně mezi sebou. S nejbližšími ve svém okolí, pak s dalšími kamarády, ještě najít rodiče, učitele, babičku či dědečka. Nezapomněl jsem ještě na někoho? I když sám mám málo, vždy se mohu ještě rozdělit a udělat radost někomu dalšímu. Tak jako svatý Martin - rytíř a voják - kdysi dávno před lety.

Martinská doba však pomalu končí a nás nyní čekají další významné svátky a události, které můžeme prožít či spoluprožít.. Adventní čas již tluče na dveře a přináší svátky sv. Mikuláše, sv. Lucie, ale zejména čas radostného očekávání narození malého děťátka v Betlémě. Nenechme se tedy zahltit výhodným nakupováním a ponechme ve svém srdci alespoň malé místo pro tuto radost...

---

## Z naší školy

Ohlédneme-li se za uplynulým měsícem, lze říci, že to byl měsíc plný zajímavých akcí nejen pro žáky a jejich rodiče, ale také pro nejširší veřejnost. Ale pěkně popořadě:

Měsíc jsme začali netradičně **besedami ve školkách**. První v řadě bylo povídání s rodiči předškoláků v mateřské škole Sluníčko na Logrech. To se protáhlo do pozdních večerních hodin a pro všechny přítomné bylo jistě příjemně stráveným večerem. Za pěkně připravené povídání nejen o waldorfské pedagogice děkujeme p. učitelce Šťastné a p. učitelce Tejkalové. V mateřské škole Sluníčko na Jihu naopak účast rodičů nebyla tak hojná, což může vést k zamyšlení, co změnit v přístupu vůči rodičům budoucích školáků, aby měli zájem se o škole dovědět více a aby škola pro ně byla pokračováním toho, co již prožili v mateřské škole. Do třetice proběhlo povídání s rodiči ve Strakonících v mateřské škole Hvězdička. Jistě stojí za zmínku, že tentokrát o naši školu projevil zájem i maminky z právě vznikajícího Mateřského centra Beruška ve Strakonících. A tak mohli přítomní učitelé R. Sosna a L. a J. Kiliánovi zodpovědět řadu otázek o naší škole a o systému výuky, kterým zde pracujeme.

Nedlouho poté již vrcholily přípravy na **Martinskou slavnost**, kterou jsme stejně jako loni slavili společně s oběma školkami. Škola se rozvojněla pečením Martinských koláčků a rohlíčků, ve třídách děti znovu a znovu prožívaly legendu o sv. Martinovi, každý dokončoval své martinské světýlko. Především žáci páté a sedmé třídy pak přispěli k výzdobě koridoru vydlabáním celé řady luceren z dýní, řepy a celeru. Děkujeme.

Jako každý rok i letos jsme pro veřejnost připravili **Den otevřených dveří**. Nyní, k radosti nás všech, projevila o naši školu a waldorfskou pedagogiku zájem řada rodičů a nejen z Písku, ale i okolí. Jako velmi podařenou lze hodnotit i ukázkovou hodinu, která byla uspořádána v rámci Dne otevřených dveří. Rodiče zde viděli ukázky z výuky prvních dvou ročníků pod vedením p. učitelky Havlíčkové a p. učitelky Vlasákové, prošli si hlavním vyučováním tak, jak jej prožívají ve škole děti. Po této ukázce, se rodiče pomyslně přenesli v čase a usedli do lavic deváté třídy na hodinu chemie. Pod vedením p. učitele Mandíka si vyzkoušeli, že i cukr lze tepelně rozkládat, a navíc co všechno lze přitom ještě zažít. Všem, kteří se aktivně na Dni otevřených dveří podíleli, děkujeme. Podobnou akci plánujeme ještě na leden. Ti, kdož jste to nestihli v listopadu, jste srdečně zváni na **Den otevřených dveří v lednu** – na předzápisové úterý 17.1.2006.

Den volna – státní svátek 17.11. proběhl ve znamení **košíkářství**. Poprvé byla tato akce otevřena i pro veřejnost a nutno říci, že zájem převyšoval naše možnosti. Zdaleka nebyli uspokojeni všichni, kdo se chtěli účastnit. To je výzva i pro p. učitele N. Petra z 1.třídy, který kurz výroby košíků vedl, aby uvažoval o dalším podobném kurzu. Děkujeme také za pomoc p. Chmelíkové z 1. třídy.

S blížícím se adventem je jistě čas i pomýšlet, kde tento rok pořídit adventní věnec. Ti, kteří dávají přednost vlastní tvořivosti a fantazii, mohli přijít v úterý 22.11. do školy a vytvořit si společně s ostatními svůj vlastní věnec. Byla to zároveň příležitost, jak se příjemně naladit na nadcházející adventní období a samozřejmě i na Vánoční jarmark. Akce dopadla nad očekávání úspěšně, zejména díky p. Novotné z 1. třídy, která akci zajistila. Děkujeme a jistě budeme pokračovat.

---

## Co se děje ve třídách?

První třída poznala v první polovině listopadu některá nová písnička a příběhy, které k nim patří. Poté se do práce pustili matematictí skřítkové Hromada, Ztratil, Všetečka a Ohnivec (každý samozřejmě se svým znaménkem +,-,×,÷). Teprve s jejich pomocí mohla epocha matematiky začít. Děti procvičují početní operace, ať už s kaštánky, korálky či knoflíčky, a také se učí zapisovat svoje první příklady.

Druháci se pilně učili počítat různé záludné příklady. Mimo to přiložili ruku k dílu coby malí pekaři. Děti upekli martinské rohlíčky i ozdoby na jarmark z vizovického těsta. Oboje bylo velmi povedené.

Začátek listopadu zastihl třetíčky nejen v přípravě na Martinskou slavnost (výroba lucerniček, zpěv písní), ale také při vyrábění na adventní jarmark (řetězy). V epoše českého jazyka si pak prošli a vlastněma rukama vyzkoušeli celý vývoj a historii písma. Psali velkým klackem do písku, ohořelým na beton, špejlí (také ohořelým koncem) na papír a poté již tuší. Velkým zážitkem bylo i psaní brkem, násadkou a pak „konečně“ perem. Nejprve různé formy, a najednou ze známých forem vzniká první slovo - lilie. A pak již jména, nejdříve ta kratší, ale dostane se na všechna. Ve druhé polovině listopadu se pak třetíčky vrhli na počítání.

Čtvrtá třída probírala písemné výpočty s velkými čísly. Pro klienty Prácheňského sanatoria si připravila hudebně taneční vystoupení (pomohlo i několik spolužáků ze 7., 6., 5. i 1. třídy). Kromě sladké odměny a pěkného pocitu, že někomu udělaly radost, si děti odnesly velkou zkušenost: Staří lidé potřebují, abychom na ně mysleli.

Pátá třída se v listopadu ohlédla za dávnou minulostí. Prošla starověkou Indií a Persií, úrodnou Mezopotámií, vyspělým Babylonem a výbojnou Asýrií. Děti vyzkoušely psaní na hliněné destičky klínovým písmem ze Sumeru. V závěru epochy pak objevovaly krásu a bohatství faraónů a pyramid Egypta.

Žáci šesté třídy završili epochu historie. Prožili příběhy o slavné Římské říši, seznámili se s Ceasarem, Grakchem i Spartakem. Vytvořili pěkné obrázky, ale i zajímavé básně.

V epoše matematiky objevovali sedmáci, co se skrývá pod pojmy kladné a záporné číslo, číslo opačné, absolutní hodnota čísla, mocnina či odmocnina. Na miskách vah zvažovali pravou a levou stranu rovnice, luštili matematické hádanky, rýsovali čtyřúhelníky i trojúhelníky. Hledali rozdíl mezi obvodem a obsahem a zdokonalovali se v počítání s desetinnými čísly a zlomky.

Svoboda, rovnost, bratrství. Myšlenka, která 8. třídu uvedla do epochy historie. Celou epochu nás provázely zajímavé postavy 18. a počátku 19. století – Napoleon, Marat, Kutuzov a další. Nyní žáci pracují na divadelních hrách, básních, písních, maketách bitev i stolních hrách, které by ztvárnily prožité téma historie.

Devátá třída se seznamovala s krásami české literatury a nyní zkoumá tajemství matematických funkcí.

---

## Z waldorfské pedagogiky

### Objevitelské cesty v sedmé třídě

V 7. třídě (přibližně 13. rok dítěte) přichází touha všechno vědět, všechno zkusit. Velmi silně se probouzí zájem o sexualitu a děti jsou s ní dnes konfrontovány stále dříve v časopisech, filmu či televizi. Tento vývoj nelze ignorovat. Můžeme se však pokusit ukázat procesy, které v člověku probíhají, obrazně na procesech

okolního světa. Takto je pak celý svět jakoby naším tělem. Zeměpisným a dějepisným vyprávěním o nových zemích, nových hvězdách tak objevujeme nejen Zemi, ale i vlastní tělo.

Ličením působení Kryštofa Kolumba, Marca Pola či jiného objevitele můžeme dobře propojit charakterové rysy člověka novověku a člověka vstupujícího do dospívání, do puberty.

V lidech novověku roste vědomí toho, jak se mohou identifikovat se svým jednáním, a vzniká v nich vůle nést plnou odpovědnost za své činy. Lidé se začínají spoléhat jen na sebe. Začíná boj o duchovní, kulturní svobodu. Kryštof Kolumbus tak neochvějně následuje svůj plán nalézt Indii. Při cestě na západ pak vzdoruje všem nepřátelstvím a pohromám. Podobné zkušenosti mohou „v malém“ prožít i dospívající.

Jestliže je dospělému zřejmá souvislost sebepoznání a rozmnožování, potom udělá všechno pro to, aby dal dospívajícímu dítěti co možná nejvíce podnětů pro jeho duševní život. Hudba, řemesla, malování, zájem o botaniku, zoologii, cizí země a ekologické otázky dávají dospívajícímu sebevědomí, vzbuzují zájem o svět a dávají příležitost zaměstnat se.

Má-li mladý člověk takto „cestovat“, poznávat cizí lidi a cizí zvyklosti, podnikat zámořské plavby či vysokohorské výpravy, potom pro něj nemusí být ničím palčivým nebo omezujícím vznikající zájem o druhé pohlaví.

Přemíra zájmu o sexualitu je vždy následkem nedostatečně podnětné výchovy. „Skutečnosti sexuálního života nejsou totiž určovány naší touhou vědět... Pocity a vůle jsou v nich aktivnější než naše myšlení. Pouze ta výchova, která nám dá mnoho prostoru k působení na city a vůli, nám může pomoci... Cítění můžeme vychovávat uměleckým přístupem k vědění, ve výchově budeme úspěšní náboženským a morálním přístupem k vědění.“ R. Steiner

---

## Z prací žáků

### Práce žáků 7.třídy na téma „Babí léto“:

Slunce svítí slaběji,  
ale máme naději,  
že nám draci vzlítnou  
a mouchy zimou zhynou.

Ptáci rychle odlétají,  
tam, kde v dále teplo mají.  
Mlha leží ráno všude,  
zima už tu brzy bude.

Dám vám jednu malou radu,  
neberte to jako zradu:  
- i příroda má svůj řád,  
tak buď její kamarád.

Přišlo zase babí léto,  
listí padá ze stromů.  
Na zahradě zvládli jsme to,  
pavouk vletěl do domu.

Vítr fouká od severu,  
slunce zašlo za hory  
a pasáči u ohniček  
opékají brambory.

Ráno zase vyšlo slunce,  
pavouci už plachtí tu.  
Jeden přistál na mýtince,  
další zase na mechu.

Babí léto, babí léto,  
copak to k nám popolétlo?

To pavouček poutníček  
hledá nový domeček..  
Strom si kabát čistí,  
všude leží listí.  
Ryby se strachy třesou,  
rybáři sítě nesou!

Na výlov se těšíme,  
za rybama skočíme!  
Už se blíží Vánoč čas  
Ježíšek píská poločas.

*(Lenka Jadlovská, 7.třída)*

*(Tomáš Kudlák, 7.třída)*

*(Denisa Ruttová, 7.třída)*

Když začne babí léto, mění se počasí. Přes den je teplo a večer je zima. Listy hrají všemi barvami. Příroda se začíná ukládat k zimnímu spánku. Ve dne, když vyjde slunce, je krásně teplo a lidé i zvířata si ho snaží užít. Nabrat energii na dlouhou zimu. Večer přichází rychle a rychle se i hodně ochladí. Po babím létu už přijdou plískanice, mlhy a deště. Proto si babího léta musíme užít, abychom vydrželi chlad a někdy příliš dlouhou zimu.

*(Katka Boháčková, 7.třída)*

Ráno jedeme do školy. Před námi začíná vycházet sluníčko, které prosvětluje zbytky ranních mlh. Nahoře na obloze je ještě vše modré, postupně se obloha zesvětlí. Na obzoru jsou nejdříve vidět červánky a pak rychle vychází slunce. V době babího léta v záři slunce vidíme poletovat pavučiny s pavoučky.

*(Ondra Sosna, 7.třída)*

---

Informace pro rodiče

**26.11. 2005 Adventní jarmark**

Přejeme všem, aby si jarmark užili v klidné a přívětivé atmosféře. Pokud budete mít chuť, přijďte se podívat i do ukázkové třídy – třeba na to *Jak jsme stavěli dům*, či shlédnout některé z vystoupení žáků naší školy.

**Výtěžek z jarmarku** pro letošní rok je určen pro tři rozdílné aktivity – největší část bude věnována na rozšíření vybavení školní zahrady – k zakoupení houpaček apod. Další část výtěžku je určena ke zkvalitnění pracovního vyučování ve vyšších ročnících - na zakoupení cca 2 šicích strojů. Poslední díl je ještě stále určen k podpoře dojíždějících ze Strakonice – pořízení minibusu (již se blíží).

Od prvního adventního týdne má naše škola možnost ukázat i nejširší veřejnosti, jaké krásné věci vznikají v naší škole. S laskavým svolením majitelů obchůdku u Vlka (v ulici Na Drlíčově) jsme ve výloze nainstalovali výrobky našich žáků a učitelů. Až do vánoc bude část výlohy zdobit vlněný betlém, výrobky ze dřeva a keramiky. Přijďte se podívat.

**Co nás čeká** v měsíci **prosinci**? Program je určen všem, kteří svůj čas rádi věnují svým dětem :

### **1.12. 2005 Proč Vlk sežere Karkulku a je to dobře**

Povídání s učiteli waldorfské školy, proč je i dnes důležité dětem vyprávět pohádky, o tom, že každá pohádka má svůj čas, jak ve věku dítěte, tak v koloběhu roku.

MC Kvítek ve čtvrtek v 19,00 hod.

Přednášející – p. Ilona Šťastná, p. L. Vlasáková

### **6.12. 2005 Šití skřítků, panenek, zvířátek z ovčí vlny**

Přijďte vyrobit svým dětem malou pozornost, hračku či dárek.  
Dílna s našimi učiteli v MC Kvítek v úterý od 10,00 – 12,00 hod

### **21.12. 2005 Vánoční slavnost**

Na závěr kalendářního roku Vás tradičně zveme na vystoupení jednotlivých tříd.  
Divadlo Fr.Šrámka středa 21.12.2005, začátek představení 17,00 hod.



*Texty do listů ZŠ Svobodná připravili I. Šťastná, M. Šimonková, R. Sosna a N. Petr, vyšlo 25.11.2005.*

ZŠ Svobodná, Dr. M. Horákové 1720, 397 01, Písek, tel: 382 214 815, e-mail: zs.svobodna@tiscali.cz